

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.017.05.2017
P/17/049

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/049 - Lokalne formy ochrony przyrody ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	1. Kazimierz Stodolak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/113/2017 z dnia 4 sierpnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Marek Wójtowicz, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/116/2017 z dnia 7 sierpnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Krzywczu, Krzywca 36, 37-755 Krzywca, zwany dalej Urzędem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wacław Pawłowski, Wójt Gminy Krzywca od 8 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Gmina Krzywca (Gmina) podejmowała działania mające na celu zachowanie istniejących lokalnych form ochrony przyrody, mimo nieprzypisanego wprost obowiązku nadzoru nad nimi w aktach ustanawiających te formy. W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono zasady ochrony przyrody, w tym dotyczące lokalnych form ochrony przyrody. Przeprowadzone oględziny wykazały, że pomniki przyrody i użytek ekologiczny na terenie Gminy pozostawały w dobrym stanie biologicznym a wszystkie pomniki zostały prawidłowo oznaczone. Gmina prowadziła działalność edukacyjną, informacyjną i promocyjną w zakresie ochrony przyrody.

W ocenie NIK, Gmina nie zapewniła jednak wystarczających warunków prawnych dla ochrony przyrody, w szczególności – nie posiadała aktualnych dokumentów strategicznych: *Gminny Program Ochrony Środowiska* i *Strategia rozwoju* obowiązywały do 2015 r., a na kolejne lata dokumentów takich nie przyjęto. W Programie Ochrony Środowiska obowiązującym do 2015 r. nie uwzględniono wszystkich lokalnych form ochrony przyrody, istniejących na terenie Gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy nie było aktualizowane, a zawarte w nim dane o lokalnych formach ochrony przyrody nie były zgodne ze stanem faktycznym; nie określono w nim również zasad ochrony,

¹ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia 30 czerwca 2017 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

odnoszących się bezpośrednio do tych form. Gmina nie dołożyła starań w celu stworzenia odpowiednich warunków dla pełnej ochrony użytku ekologicznego i stanowiska dokumentacyjnego: obie te formy nie posiadały oznakowania, wymaganego przepisem art. 115 ustawy o *ochronie przyrody*, natomiast stanowisko dokumentacyjne było częściowo zniszczone.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawne, organizacyjne i finansowe warunki dla ochrony lokalnych form ochrony przyrody.

Opis stanu
faktycznego

1.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym*³ zadania własne gminy w szczególności obejmują m. in. sprawy ochrony środowiska i przyrody.

Art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody*⁴ stanowi, że obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.

W Urzędzie nie wydzielono stanowiska i nie wskazano osoby odpowiedzialnej za kwestie związane wyłącznie z lokalnymi formami ochrony przyrody. Zadania z zakresu ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody, do 31 lipca 2016 r. przypisane były Referatowi Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, a od 1 sierpnia 2016 r. Referatowi Społeczno-Gospodarczemu i Ochrony Środowiska. W zadaniach obu tych referatów nie wyszczególniono zadań dotyczących lokalnych form ochrony przyrody. Jako zadania wskazano – m. in. – prowadzenie spraw dotyczących opłat związanych z ochroną przyrody oraz opłat za korzystanie ze środowiska i określanie warunków środowiskowych dla inwestycji.

Zadania z zakresu ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody zostały przydzielone 3 pracownikom ww. Referatu, w tym Kierownikowi w zakresie nadzoru, pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku pracy do spraw planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz pracownikowi zajmującemu stanowisko pracy do spraw geodezji, gospodarki nieruchomościami i ochrony środowiska. Do zadań pracownika ds. planowania i zagospodarowania przestrzennego należało m. in. opiniowanie inwestycji pod względem szkodliwości dla środowiska oraz wydawanie decyzji środowiskowych. Do zadań pracownika ds. geodezji, gospodarki nieruchomościami i ochrony środowiska - według zakresu czynności obowiązującego do 3 września 2017 r. – należało m. in. prowadzenie ewidencji pomników przyrody, parków i rezerwatów. W zakresie czynności obowiązującym od 4 września 2017 r. (sporządzonym w trakcie kontroli NIK) zadania tego pracownika rozszerzono o prowadzenie rejestru stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, przygotowywanie dokumentacji dotyczącej ustanawiania i znoszenia lokalnych form ochrony przyrody, dbałość o prawidłowe oznakowanie lokalnych form ochrony przyrody oraz współdziałanie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) w sprawie racjonalnego użytkowania zasobami przyrody.

(dowód: akta kontroli, str. 7-9)

³ Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.

W wyjaśnieniu Wójt podał, że dotychczas, ze względu na znikomą ilość występujących na terenie Gminy lokalnych form ochrony przyrody w Urzędzie nie wydzielono jednostki organizacyjnej, jak również stanowiska do tych spraw. Za sprawy związane z ochroną przyrody odpowiadał pracownik zatrudniony w Referacie Społeczno-Gospodarczym i Ochrony Środowiska.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15)

2, 4

W planach finansowych na lata 2015-2017 (I półrocze) nie uwzględniano działań dotyczących wyłącznie lokalnych form ochrony przyrody, stąd nie zapewniano w budżecie środków na te zadania. Planowano natomiast środki w dziale 900 *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska* – odpowiednio: 2015 r. – 835,9 tys. zł; w 2016 r. – 1.145, 5 tys. zł i na 2017 r. – 810,7 tys. zł, w którym to dziale mieściły się wydatki związane z ochroną przyrody. Wydatki w tym dziale wyniosły w 2015 r. – 783,9 tys. zł; w 2016 r. – 672,6 tys. zł i w I półroczu 2017 r. – 348,9 tys. zł.

W Programie Ochrony Środowiska i w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy nie przewidywano realizacji zadań dotyczących lokalnych form ochrony przyrody. Z dokumentów tych wynikał jedynie obowiązek bieżącej ich ochrony. Do Urzędu nie wpływały pisma i skargi dotyczące niszczenia lokalnych form ochrony przyrody i wskazujące na potrzebę podjęcia działań w tym zakresie.

W wyjaśnieniu Wójt podał, że *nie przewidywano prac przy lokalnych formach ochrony przyrody i w związku z tym nie uwzględniano w planach finansowych działań w tym zakresie oraz nie planowano środków finansowych w budżecie na te zadania. Przyczyną był również brak środków finansowych na te cele, co było związane z realizacją przez Gminę programu poprawy finansów. W budżecie zapewnione były środki finansowe na utrzymanie zieleni, w tym na pielęgnację drzew.*

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 39-109, 224-225)

3

Z wyjaśnień Wójta wynika, że ze względu na niewielką liczbę lokalnych form ochrony przyrody nie przyjęto standardów działania dla ich zachowania.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15)

5-6

W sprawozdaniach SG-1 za lata 2015-2016 Urząd wykazał łącznie 14 lokalnych form ochrony przyrody, w tym:

- 12 pomników przyrody (10 pojedynczych drzew i 2 grupy drzew),
- 1 stanowisko dokumentacyjne o powierzchni 0,01 ha,
- 1 użytek ekologiczny o powierzchni 1,85 ha.

Dane w sprawozdaniach nie były zgodne ze stanem rzeczywistym. W sprawozdaniach wykazywano nieistniejące trzy pomniki przyrody: jałowca pospolitego, bluszczu pospolitego i grupy drzew (lipa drobnolistna). Jałowiec i lipy zostały wyłamane przez wiatr w latach 1999-2000 a w przypadku bluszczu Nadleśnictwo Krasiczyn pismem z dnia 23 sierpnia 2017 r. poinformowało o całkowitym naturalnym jego rozkładzie.

Dane wykazane w sprawozdaniach SG-1 nie były zgodne również z danymi przedstawionymi w rejestrach prowadzonych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ) na podstawie art. 114 ust. 2 *ustawy o ochronie przyrody*. Spośród lokalnych form ochrony przyrody, wykazanych przez Urząd w sprawozdaniu SG-1, w rejestrach RDOŚ ujęto stanowisko dokumentacyjne,

użytek ekologiczny i 10 pomników przyrody – nie uwzględniono dwóch pomników przyrody: bluszczu pospolitego i jałowca pospolitego.

Rozporządzeniem z dnia 28 października 2002 r.⁵ Wojewoda Podkarpacki uchylił ochronę drzewa pomnikowego - jałowca pospolitego, wprowadzoną decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie nr 235 o uznaniu za pomnik przyrody znak: Rlop-004-12/71 z dnia 28 grudnia 1971 r.

W wyjaśnieniu Wójt podał m. in., że: *w latach 1999-2000 w wyniku huraganów wyłamane zostały uznane za pomnik przyrody lipy drobnolistne w miejscowości Ruszelczyce i jałowiec pospolity w miejscowości Babice. Fakt ten był zgłaszany Wojewodzie Podkarpackiemu, jednak dokumentów potwierdzających go Urząd nie jest w stanie odnaleźć. W związku z brakiem aktów znoszących przedmiotowe pomniki przyrody, wykazywano je w sprawozdaniach SG-1. Rozbieżności w rejestrach RDOŚ ze stanem faktycznym wynikają z nowelizacji ustawy o ochronie przyrody, która na przestrzeni długiego okresu przenosiła kompetencje w zakresie prowadzenia rejestrów, ustanawiania i znoszenia lokalnych form ochrony przyrody pomiędzy województwem oraz gminą. Gmina nie posiada dokumentów potwierdzających ustanowienie i zniesienie lokalnych form ochrony przyrody istniejących na jej terenie. Dane do sprawozdań pozyskiwane były z rejestrów i sprawozdań sporządzanych wcześniej.*

(dowód: akta kontroli, str. 10-31)

W trakcie kontroli NIK, Urząd wystąpił do RDOŚ w Rzeszowie⁶ o uzgodnienie projektów uchwał znoszących nieistniejące pomniki przyrody: bluszczu pospolitego i grupy drzew (lipa drobnolistna) oraz z zapytaniem czy jest możliwość uregulowania prawnego pomników przyrody w formie prawa miejscowego, gdyż nie jest wiadome, kto sprawuje nadzór nad nimi.

W odpowiedzi RDOŚ⁷ podał m. in., że załączone do projektów uchwał uzasadnienia wymagają uzupełnienia – należy załączyć notatki służbowe i protokoły odbytych lustracji terenowych, weryfikujących stan pomników przyrody wraz z dokumentacją fotograficzną, jeżeli wówczas powstała. Nieprzekazanie wymienionych dokumentów skutkować będzie odmową uzgodnienia. Dobrą praktyką przyjmowaną przez rady gminy jest podejmowanie uchwał w sprawie danych form ochrony przyrody. W opinii RDOŚ uaktualnienie stanu prawnego i faktycznego pomników przyrody występujących na terenie danej gminy powinno być przeprowadzone w takim zakresie, aby objąć nim jednorazowo, co najmniej jedną lub kilka miejscowości, optymalnie całą Gminę. Podjęcie takiej uchwały wymaga uzgodnienia z RDOŚ. Kwestie weryfikowania stanu pomników przyrody, w tym stanu zdrowotnego drzew, planowania oraz przeprowadzania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych należy do obowiązków gminy, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym. Działania ochronne może przeprowadzić również właściciel pomnika lub sprawujący nadzór, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody.

(dowód: akta kontroli, str. 32-38b)

7

Pomniki przyrody istniejące na terenie Gminy Krzywca zostały ustanowione następującymi aktami prawnymi:

- decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie z dnia 14 marca 1966 r. – dąb szypułkowy,

⁵ Dz. Urz. Woj. Podka. z 2002 r., Nr 68, poz. 1375

⁶ Pismem z dnia 11 września 2017 r.

⁷ Pismo z dnia 20 września 2017 r.

- decyzjami Wojewody Przemyskiego z dnia 14 maja 1977 r., 26 maja 1978 r. i 6 września 1997 r. – 4 pomniki przyrody - miłorząb japoński, klon polny, bluszcz pospolity i grupa drzew,
- rozporządzeniem Wojewody Przemyskiego nr 25 z dnia 5 czerwca 1998 r. – 4 pomniki przyrody - modrzewie europejskie.

Użytek ekologiczny „Pod Uryńskim” ustanowiony został rozporządzeniem Wojewody Przemyskiego nr 10 z dnia 17 kwietnia 1997 r. Stanowisko dokumentacyjne „Skalka z rybami” ustanowione zostało rozporządzeniem Wojewody Przemyskiego nr 23 z dnia 5 czerwca 1998 r. oraz rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego nr 46/07 z dnia 11 października 2007 r.⁸

(dowód: akta kontroli, str. 22-24)

Zgodnie z art. 153 *ustawy o ochronie przyrody* formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10 (w tym m. in. pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i użytki ekologiczne), utworzone lub wprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy.

Obwieszczeniami z dnia 10 lipca 2009 r. w sprawie ogłoszenia wykazu aktów prawa miejscowego⁹ i z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie uzupełnienia ogłoszonego wykazu aktów prawa miejscowego¹⁰ Wojewoda Podkarpacki ustalił wykaz obowiązujących na terenie województwa podkarpackiego aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie przepisów zmienianych ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie¹¹. W wykazie tym ujęto rozporządzenie Wojewody Przemyskiego nr 10/97 z dnia 17 kwietnia 1997 r. w sprawie uznania terenu w gminie Krzywca za użytek ekologiczny oraz ww. decyzję Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie z 1966 r.

8-9

Z dokumentacji będącej w posiadaniu Urzędu wynika, że w aktach ustanawiających pomniki przyrody i użytek ekologiczny nie określono nadzorującego. Dla tych form ochrony przyrody nie określono również szczególnych celów ochrony oraz właściwych dla nich zakazów.

W akcie ustanawiającym stanowisko dokumentacyjne, jako nadzorującego wskazano Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Rzeszowie. Z podmiotem tym Urząd nie zawierał dodatkowych porozumień i umów na wykonywanie tego nadzoru i wykonywanie ochrony.

Z wyjaśnień Wójta wynika, że Gmina nie ma wiedzy, dlaczego dla pozostałych lokalnych form ochrony przyrody nie ustanowiono nadzorującego. W miarę możliwości nadzór taki starała się prowadzić Gmina.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 22-24)

10-11

Na terenie obszarów chronionych NATURA 2000 położony był użytek ekologiczny „Pod Uryńskim”, stanowisko dokumentacyjne „Skalka z rybami” oraz 4 pomniki przyrody w miejscowościach Krzywca, Babica i Ruszelczyce (dąb szypułkowy, miłorząb japoński i grupa drzew).

Na 11 istniejących lokalnych form ochrony przyrody, 5 położonych było na gruntach prywatnych: użytek ekologiczny i 4 pomniki przyrody. Spośród 9 pomników przyrody, 5 z nich znajdowało się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn, 1 – na gruntach należących do Parafii Rzymsko-Katolickiej w Babicach, 1 – na gruntach

⁸ Dz. Urz. Woj. Podka. z 2007 r., nr 86, poz. 1950

⁹ Dz. Urz. Woj. Podka. z 2009 r. Nr 51, poz. 1329

¹⁰ Dz. Urz. Woj. Podka. z 2010 r. Nr 67, poz. 1325

¹¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753

NZOZ w Krzywczycy i 2 – na gruntach Związku Harcerstwa Polskiego. Stanowisko dokumentacyjne położone było na gruntach Skarbu Państwa.

W wyjaśnieniu Wójt podał, że właściciele gruntów nie kwestionowali faktu ustanowienia i występowania lokalnych form ochrony przyrody i nie było z tego tytułu konfliktów.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 22-24)

12

Strategia Rozwoju Gminy Krzywca została uchwalona przez Radę Gminy w dniu 18 grudnia 2000 r. na lata 2000-2015. Program Ochrony Środowiska Gminy Krzywca został uchwalony przez Radę Gminy na lata 2004-2015 w dniu 16 czerwca 2005 r. Na kolejne lata dokumenty takie nie zostały uchwalone.

Dane, dotyczące lokalnych form ochrony przyrody, wykazane w Strategii Rozwoju Gminy Krzywca, były tożsame z danymi wykazanymi w sprawozdaniach SG-01. W Programie Ochrony Środowiska nie uwzględniono ustanowionego na terenie Gminy stanowiska dokumentacyjnego i użytku ekologicznego.

W ww. dokumentach nie zawarto konkretnych działań, związanych z ochroną lokalnych form ochrony przyrody. Z zawartych w nich zapisów wynika obowiązek bieżącej ochrony walorów przyrodniczych, w tym lokalnych form ochrony przyrody.

W Strategii Rozwoju Gminy, jako działania związane z ochroną lokalnych form ochrony przyrody wskazano ścisłą ochronę pomników przyrody i ich otoczenia.

(dowód: akta kontroli, str. 40-66)

W Programie Ochrony Środowiska zawarto następujące działania związane z ochroną przyrody:

- przebudowa drzewostanów, zalesianie gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz odbudowa potencjału produkcyjnego ekosystemów leśnych naruszonych w wyniku katastrof leśnych i pożarowych,
- bieżąca ochrona walorów przyrodniczych parków krajobrazowych, rezerwatów, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, pomników przyrody oraz wdrażanie zaleceń ochrony przyrody zawartych w planach ochrony tych obiektów.

Dla pomników przyrody wyszczególniono następujące zakazy i ograniczenia:

- wycinanie, niszczenie lub wycinanie drzew,
- zrywanie pączków, kwiatów owoców i liści,
- zanieczyszczanie terenów wokół drzew oraz wzniesienie ognia,
- nacinanie i podkopywanie drzew,
- wychodzenie na drzewa,
- umieszczanie tablic, znaków, ogłoszeń i napisów, za wyjątkiem związanych z ich ochroną.

Działania, związane z ochroną przyrody określone ww. dokumentach, były ze sobą spójne i nie wykluczały się.

(dowód: akta kontroli, str. 67-109)

13-14

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzywca (zwane dalej Studium) zostało uchwalone przez Radę Gminy w dniu 29 grudnia 1998 r. i nie było dotychczas aktualizowane. Nie dokonywano również oceny aktualności studium i planów miejscowych, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*¹².

W części Studium, dotyczącej uwarunkowań Gminy, uwzględniono 11 istniejących w tym okresie pomników przyrody oraz użytek ekologiczny, z podaniem

¹² Dz. U. z 2017, poz. 1073

dokładnej ich lokalizacji. W Studium nie zostały uwzględnione lokalne formy ochrony przyrody, ustanowione w okresie opracowywania tego dokumentu.

W Studium nie zawarto zasad ochrony, odnoszących się bezpośrednio do lokalnych form ochrony przyrody.

W związku z tym, że Studium nie było aktualizowane, Urząd nie sporządził opracowania ekofizjograficznego, o którym mowa w art. 72 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*¹³, Przepisy te weszły w życie po uchwaleniu Studium przez Gminę.

(dowód: akta kontroli, str. 110-166)

15

W Gminie obowiązywało 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) obejmujących powierzchnię od 0,04 ha do 27,34 ha, łącznie 77,37 ha (0,8% całej powierzchni Gminy). Kontrola 10 mpzp, obejmujących największe powierzchnie wykazała, że w jednym z nich – w planie uchwalonym w dniu 12 listopada 1998 r. pn. „Kupno E-9” ujęto znajdujący się na tym terenie użytek ekologiczny, natomiast na obszarach objętych pozostałymi planami nie występowały lokalne formy ochrony przyrody. W mpzp, obejmującym użytek ekologiczny, podano jego lokalizację, granice i sposoby zagospodarowania terenu objętego tą formą ochrony przyrody. Na terenie tym ustanowiono zakaz wszelkich inwestycji i ingerencji w istniejący stan środowiska przyrodniczego.

W badanych mpzp wprowadzono obowiązek respektowania innych (niż lokalne) form ochrony przyrody, ograniczeń wynikających z przepisów wprowadzających ochronę terenów posiadających walory krajobrazowe, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz wyznaczonych w nich terenów zieleni i terenów leśnych.

(dowód: akta kontroli, str. 196-201)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawozdaniach SG 01 za lata 2015-16 wykazywano nieistniejące pomniki przyrody. Wykazywano bluszcz pospolity, grupę drzew (lipy drobnolistne) oraz jałowca w sytuacji, gdy pomniki te zostały zniszczone wskutek huraganów (w latach 1999-2000) lub w wyniku naturalnego rozkładu, o czym Gmina posiadała wiedzę. Jak wyjaśnił Wójt, „*W związku z brakiem aktów znoszących przedmiotowe pomniki przyrody, wykazywano je w sprawozdaniach SG-1.*”

(dowód: akta kontroli, str. 10-31)

2. Program Ochrony Środowiska Gminy Krzywca został uchwalony na lata 2004-2015. W Programie tym nie uwzględniono wszystkich ustanowionych na terenie Gminy lokalnych form ochrony przyrody - stanowiska dokumentacyjnego i użytku ekologicznego. Nie sporządzano i nie przedkładano również Radzie Gminy raportów z jego wykonania, wbrew postanowieniom art. 18 ust. 2 *ustawy Prawo ochrony środowiska*, nakazującym organowi wykonawczemu gminy sporządzanie, co 2 lata, raportu, który należało przedstawiać radzie gminy.

Na kolejne lata Programu takiego nie przyjęto, czym naruszono wymogi określone w art. 17 ust. 1 *ustawy Prawo ochrony środowiska* mówiące o tym, że organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska sporządza gminny program ochrony środowiska, który uchwała rada gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 67-109)

¹³ Dz. U. z 2017, poz. 519 j.t.

3. Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza została uchwalona przez Radę Gminy na lata 2000-2015, natomiast na kolejne lata dokumentu takiego nie uchwalono.

Zgodnie z art. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o *zasadach prowadzenia polityki rozwoju*¹⁴ przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu m. in. zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej. (art. 4 ust. 1 i 3) Politykę rozwoju prowadzi samorząd gminy na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach.

(dowód, akta kontroli, str. 40)

W wyjaśnieniu dotyczącym Programu Ochrony Środowiska i Strategii Rozwoju Gminy Wójt podał m. in., że: *Urząd nie ma wiedzy, dlaczego firma opracowująca ww. program nie ujęła w nim wszystkich lokalnych form ochrony, chociaż posiadała niezbędną wiedzę w tym zakresie. Raportów z wykonania Programu Ochrony Środowiska nie sporządzano, gdyż na terenie Gminy nie były realizowane zadania i podejmowane działania mające wpływ na jego stan. Ze względu na brak środków finansowych nie przystąpiono do opracowania nowego Programu Ochrony Środowiska i Strategii Rozwoju Gminy. W latach 2014-2016 Gmina realizowała program naprawczy i trudno było wyasygnować środki finansowe na te cele. Aktualnie planuje się konsultacje społeczne w poszczególnych sołectwach, które odzwierciedlać będą rzeczywiste potrzeby społeczno-gospodarcze oraz przyczynią się do określenia problemów i celów rozwojowych Gminy.*

(dowód: akta kontroli, str. 167-169, 170-193)

4. Studium od chwili jego uchwalenia, tj. od 29 grudnia 1998 r., (prawie 19 lat) nie było aktualizowane. Przez ten okres ani razu nie dokonywano oceny jego aktualności, niezgodnie z wymogami określonymi w art. 32 ust. 1 i 2 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Przepis ten stanowi, m.in., że wójt, w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. Wójt przekazuje radzie gminy wyniki tych analiz, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

Dane o lokalnych formach ochrony przyrody, zawarte w Studium, nie były zgodne ze stanem faktycznym. Uwzględniono w nim nieistniejące 4 pomniki przyrody (lipa szerokolistna, bluszcz pospolity, jałowiec pospolity i lipa drobnolistna) natomiast nie uwzględniono jednego pomnika przyrody (miłorząb japoński) oraz stanowiska dokumentacyjnego. W dokumencie tym nie zawarto również zasad ochrony odnoszących się bezpośrednich do lokalnych form ochrony przyrody.

(dowód: akta kontroli, str. 110-166)

W wyjaśnieniu Wójt podał m. in., że: *zapisy uchwalonego w 1998 r. Studium do chwili obecnej w miarę spełniają oczekiwania inwestycyjne. Nie zwalnia to jednak Gminy z obowiązków wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Opracowanie analizy wiąże się z dodatkowymi środkami finansowymi, niezbędnymi do wykonywania pilnych prac remontowo-inwestycyjnych wnioskowanych przez radnych i sołtysów poszczególnych wsi. Biorąc powyższe pod uwagę oraz dotychczasową trudną sytuację ekonomiczną Gminy (realizacja programu poprawy finansów) analiza została czasowo odłożona. Za odłożeniem*

¹⁴ Dz. U. z 2017, poz. 1376 ze zm.

w czasie analizy Studium przemawia również niezbyt duża ilość realizowanych inwestycji i brak inwestorów.

(dowód: akta kontroli, str. 167-169)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W ocenie NIK, trudna sytuacja finansowa Gminy i realizowany Program naprawczy nie mogą być usprawiedliwieniem dla braku aktualnych dokumentów strategicznych w działalności Gminy: Programu Ochrony Środowiska (wymaganego przepisem art. 17 cyt. ustawy Prawo ochrony środowiska); Strategii rozwoju (art. 4 cyt. ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) oraz Studium, o którym mowa w cyt. ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Legalność i skuteczność podejmowanych działań.

Opis stanu faktycznego

16-23

W latach 2015-2017 (I półrocze) Rada Gminy Krzywca nie podejmowała uchwał o ustanowieniu lub zniesieniu takich form ochrony przyrody jak: pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne, użytek ekologiczny lub zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Nie były również podejmowane uchwały w sprawie danej formy ochrony przyrody, zmieniające listę obowiązujących zakazów lub granice.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 39)

24-25

W latach 2015-2017 (I półrocze) Urząd nie realizował zadań dotyczących lokalnych form ochrony przyrody. Jak wyjaśnił Wójt nie zachodziła potrzeba realizacji takich działań. Zadania takie nie były również określone w strategiach i programach opisanych wcześniej.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 39)

W wyniku oględzin lokalnych form ochrony przyrody przeprowadzonych w dniach 8, 11 i 13 września 2017 r. stwierdzono, że na terenie Gminy Krzywca istniało 9 pomników przyrody, w tym 8 pojedynczych drzew i jedna grupa drzew, w skład której wchodziło 19 różnych gatunków. Pomniki przyrody były w dobrym stanie. Nie stwierdzono uszkodzeń świadczących o celowym działaniu. Wszystkie drzewa uznane za pomniki przyrody były oznaczone tabliczkami z wizerunkiem orła i napisem pomnik przyrody, zgodnie z zasadami określonymi w art. 115 ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic¹⁵.

Ustanowione na terenie Gminy: stanowisko dokumentacyjne „Skalka z rybami” we wsi Skopów i użytek ekologiczny „Pod Uryńskim” we wsi Kupno – nie były oznaczone zgodnie z zasadami określonymi w art. 115 ustawy o ochronie przyrody. Teren stanowiący użytek ekologiczny był zalesiony poprzez naturalną sukcesję i nasadzenia jodłą. Teren stanowiska został częściowo zniszczony poprzez wykopy i wybranie części skał.

(dowód: akta kontroli, str. 202-214)

W wyjaśnieniu dotyczącym użytku ekologicznego Wójt podał m. in., że: użytek ekologiczny „Pod Uryńskim” ustanowiony został na gruntach ornych (E-RIVa – 0,86 ha i E-RVlb – 0,86 ha) i na łące (E-ŁVI – 0,13 ha). Urząd nie posiada dokumentów

¹⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 268, poz. 2665

z utworzenia tego użytku i trudno określić, kto pełni nadzór nad nim, co było uznane za użytek ekologiczny i jaki miał być sposób jego utrzymania. Stąd też nie można określić jednoznacznie czy obecna forma użytkowania jest zgodna z ustanowioną formą ochrony. Urząd nie został również poinformowany, że Starosta Przemyski decyzją z dnia 18 stycznia 2005 r. na wniosek właściciela dokonał zmiany klasyfikacji gruntów objętych użytkiem na las (E-LsIII). Gmina nie kwestionowała tego stanu rzeczy, gdyż po zmianie klasyfikacji gruntów na terenie tym nadal pozostaje użytek ekologiczny, przez co użytek nie stracił swoich wartości przyrodniczych.

(dowód: akta kontroli, str. 215-220)

26-30

Urząd nie posiadał dokumentacji potwierdzającej prowadzenie wizytacji lokalnych form ochrony przyrody. Nie sporządzano również planów takich wizytacji.

Z wyjaśnień złożonych przez Wójta wynika, że Gmina monitorowała stan lokalnych form ochrony przyrody. Odbywało się to w trakcie prowadzenia czynności związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie Gminy oraz podczas wizytacji terenowych, dotyczących wydawania pozwoleń na wycinkę drzew. Czynności te nie były dokumentowane. Prowadzone wizytacje nie wykazywały konieczności realizacji działań mających na celu zachowanie wartości, dla których utworzono daną formę ochrony przyrody. Wójt podkreślił, że przepisy prawa nie określały wprost jak często należy dokonywać wizytacji form ochrony przyrody. Gmina miała trudności z interpretacją przepisów prawa odnośnie dokonywania wizytacji stanowiska dokumentacyjnego i użytku ekologicznego w zakresie właściwości organów nadzorujących i kontrolnych. Nadleśnictwo Krasiczyn nadzorowało pomniki przyrody znajdujące się na swoim terenie. Odnośnie zakresu i sposobu nadzoru, wykonywanego przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w odniesieniu do stanowiska dokumentacyjnego, Urząd nie posiadał wiedzy.

W latach 2015-2017 (I półrocze) nie stwierdzono przypadków naruszenia zakazów wprowadzonych w odniesieniu do lokalnej formy ochrony przyrody. Nie było również przypadków usunięcia drzew pomnikowych.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 39)

31

Realizując wynikający z art. 4 ust. 3 *ustawy o ochronie przyrody* obowiązek prowadzenia działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody Gmina uczestniczyła w akcji Sprzątanie Świata, prowadzono również kampanię edukacyjno-informacyjną dotyczącą gospodarki odpadami, segregacji i selektywnej ich zbiórki.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 232-238)

32-34

W okresie objętym kontrolą nie występowały konflikty z właścicielami gruntów, na których zlokalizowane są lokalne formy ochrony przyrody. Nie było wniosków mieszkańców, organizacji społecznych lub innych podmiotów o utworzenie lokalnej formy ochrony przyrody. Nie występowały również konflikty z GDOŚ i RDOŚ, dotyczące lokalnych form ochrony przyrody.

W zakresie lokalnych form ochrony przyrody Urząd współdziałał z Nadleśnictwem Krasiczyn. Nadleśnictwo informowało o stanie zachowania, zlokalizowanych na jego terenie pomników przyrody, występowało o uzupełnienie oznakowania, zniesienie pomnika przyrody (pisma z dnia 11, 31 lipca 2017 r. i 23 sierpnia 2017 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 25-31, 39)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Użytek ekologiczny i stanowisko dokumentacyjne nie były oznaczone, czym naruszono wymogi określone w art. 115 *ustawy o ochronie przyrody*.

(dowód, akta kontroli, str. 202-214)

Zgodnie z art. 115 ust. 1 pkt 7-8 i ust. 2 *ustawy o ochronie przyrody* użytek ekologiczny i stanowisko dokumentacyjne powinny być oznaczone tablicą informującą o nazwie formy ochrony przyrody oraz o zakazach obowiązujących na obszarach lub w stosunku do tych form. Tablice umieszcza organ sprawujący nadzór nad daną formą ochrony przyrody w jej pobliżu. Wzory tablic określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie wzorów tablic.

W wyjaśnieniu Wójt podał, że nadzór nad stanowiskiem dokumentacyjnym powierzony został Wojewódzkiemu Konserwatorowi Przyrody i Urząd nie zna powodów braku jego oznaczenia przez pełniącego nadzór. Użytek ekologiczny był oznaczony, lecz oznaczenie zaginęło.

(dowód; akta kontroli, str. 215-217)

2. Teren stanowiska dokumentacyjnego „Skalka z rybami” został częściowo zniszczony poprzez wykopy i wybranie części skał, przez co naruszone zostały zakazy, wprowadzone rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego nr 46/07 z dnia 11 października 2007 r. w sprawie stanowisk dokumentacyjnych¹⁶ na podstawie przepisów art. 44 i art. 45 ust. pkt 1-3 *ustawy o ochronie przyrody*.

(dowód: akta kontroli, str. 202-214)

Zgodnie z §4 i 5 cyt. rozporządzenia Wojewody Podkarpackiego w stosunku do stanowisk dokumentacyjnych wprowadzono m. in. zakaz niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obszaru, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, uszkodzania i zanieczyszczenia gleby, zmiany sposobu użytkowania ziemi, wydobywania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu. Sprawowanie nadzoru nad stanowiskami dokumentacyjnymi powierzono Wojewódzkiemu Konserwatorowi Przyrody.

W wyjaśnieniu Wójt podał, że nie jest w stanie stwierdzić, kto i kiedy dokonał uszkodzenia stanowiska dokumentacyjnego „Skalka z rybami”. Z przeprowadzonego rozeznania sprawy wynika, że w latach wcześniejszych na tym terenie przebywała ekipa naukowców prowadzących badania skał. Z przepisów *ustawy o ochronie przyrody* nie wynika wprost obowiązek dla Gminy w zakresie prowadzenia wizytacji istniejących form ochrony przyrody w celu określenia stanu ich zachowania, stąd też była trudność z interpretacją przepisów. Omawiane stanowisko dokumentacyjne uległo również degradacji wskutek warunków atmosferycznych. Fakt uszkodzenia stanowiska zgłoszono organom ścigania.

(dowód: akta kontroli, str. 215-217, 221)

Dyrektor RDOŚ w Rzeszowie Wojciech Wdowik podał w informacji – m. in., że kompetencje rdoś odnośnie lokalnych form ochrony przyrody obejmowały początkowo, tj. od 15 listopada 2008 r. (data powołania tego organu), prowadzenie rejestru form ochrony przyrod, położonych w całości lub w części na obszarze jego działania, zgodnie z wymogami art. 114 ust. 2 *ustawy o ochronie przyrody*. Na mocy zmian dokonanych przez ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie¹⁷ rdoś uzyskał dalsze kompetencje w zakresie pomników

¹⁶ Dz. Urz. Woj. Podka. Nr 86, poz. 1950

¹⁷ Dz. U. Nr 92, poz. 753

przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Zgodnie z dodanym do art. 44 ustawy o ochronie przyrody ustępem 3a projekty uchwał gmin w sprawie ustanowienia lub zniesienia ww. form ochrony przyrody wymagają uzgodnienia z właściwym rdoś. Innych kompetencji w zakresie ww. lokalnych form ochrony przyrody rdoś nie posiada. Zgodnie z art. 124 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko¹⁸ rdoś wykonuje swoje zadania w zakresie ochrony przyrody przy pomocy regionalnego konserwatora przyrody, będącego zastępcą rdoś. Zadania regionalnego konserwatora nie mogą być, zatem większe niż zadania regionalnego dyrektora. Reasumując RDOŚ w Rzeszowie nie sprawował i nie sprawuje nadzoru nad stanowiskiem dokumentacyjnym pn. „Skalka z rybami” położonym w miejscowości Skopów, ponieważ nie posiada takich kompetencji. Sprawowanie nadzoru nad ww. formami przyrody, w tym sprawdzanie ich stanu, planowanie oraz przeprowadzanie niezbędnych zabiegów czynnej ochrony należy do obowiązków gminy. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, przy czym zadania własne obejmują m. in. sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej. Działania ochronne może przeprowadzić również właściciel formy ochrony przyrody lub sprawujący nadzór, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody, zgodnie z wymogami art. 45 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody.

(dowód: akta kontroli, str. 239-242)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W ocenie NIK przyczyną powstałych nieprawidłowości były różnice poglądów ww. stron, wynikające z nieprecyzyjnych przepisów dotyczących lokalnych form ochrony przyrody. Oznakowanie lokalnych form jest obowiązkiem wprost określonym w art. 115 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i wykonuje go nadzorujący, o którym mowa w art. 44 tej ustawy. Z dokumentacji będącej w posiadaniu Urzędu wynika, że dla większości lokalnych form ochrony przyrody, ustanowionych na terenie Gminy w latach poprzednich przez inne organy, nie określono – m.in. sprawującego nadzór. W przypadku użytku ekologicznego nadzór ten nie został przypisany w akcie ustanawiającym tę formę ochrony przyrody, natomiast nad stanowiskiem dokumentacyjnym nadzór taki, w ocenie NIK, winien sprawować obecnie Regionalny Konserwator Przyrody, z mocy przepisu art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁹ (wg aktu stanowiącego tę formę – Wojewódzki Konserwator Przyrody), niezależnie od stanowiska, jakie przedstawił w swojej informacji.

W opinii NIK, pożądanym byłoby podjęcie – przez Gminę – działań w celu dokonania swoistej inwentaryzacji lokalnych form ochrony przyrody, położonych na terenie Gminy oraz wykorzystanie możliwości, wynikającej z przepisów art. 44 ustawy o ochronie przyrody. Doprowadziłoby to do zweryfikowania rzeczywistej ilości i jakości biologicznej wszystkich lokalnych form ochrony przyrody oraz umożliwiłoby odwzorowanie tego stanu w uchwałach Rady Gminy, zawierających wszystkie elementy, podane w art. 44 ust. 2 ww. ustawy.

¹⁸ Dz. U. z 2016 r., poz. 446

¹⁹ Dz.U.2016.353 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

3. Legalność i gospodarność wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na działalność związaną z zachowaniem lokalnych form ochrony przyrody.

Opis stanu faktycznego

35-41

W 2015 r. Urząd poniósł niezaplanowane wydatki w kwocie 218 zł na zakup 20 szt. tablic do oznaczenia pomników przyrody. Wydatki te sfinansowano ze środków na utrzymanie zieleni (rozdział 90004 *Utrzymanie zieleni w miastach i gminach*, §4210 klasyfikacji budżetowej), podczas gdy – w ocenie NIK – należało je ująć w rozdziale 90008 *Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu*, bowiem pomniki przyrody – w myśl art. 6 ust. 1, pkt 6 *ustawy o ochronie przyrody* – są jedną z form ochrony przyrody. W latach 2016-2017 (I półrocze) nie ponoszono wydatków na działania dotyczące lokalnych form ochrony przyrody. Według Wójta, formy ochrony oraz stan objętych ochroną obiektów nie wymagały jakichkolwiek działań w tym zakresie. W związku z brakiem potrzeb finansowych w tym zakresie, Urząd nie występował o dotacje. W okresie objętym kontrolą nie zlecano podmiotom zewnętrznym wykonywania zadań dotyczących lokalnych form ochrony przyrody.

(dowód: akta kontroli, str. 10-15, 224-231)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Gmina zaksięgowwała wydatki na zakup tablic do oznaczenia pomników przyrody w rozdziale 90004 *Utrzymanie zieleni w miastach i gminach*. W ocenie NIK, wydatki te, ponoszone w związku z utrzymaniem lokalnej formy ochrony przyrody w Gminie, powinny być zaewidencjonowane w rozdziale 90008 *Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu*, gdyż pomniki przyrody – w myśl art. 6 ust. 1, pkt 6 ww. ustawy – są jedną z form ochrony przyrody.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰, wnosi o podjęcie działań w celu:

1. przygotowania i uchwalenia Programu Ochrony Środowiska, stosownie do wymogu, zawartego w art. 17 cyt. ustawy *Prawo ochrony środowiska*;
2. dokonania oceny aktualności *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* i przedstawienia jej wyników Radzie Gminy, zgodnie z przepisami art. 32 cyt. ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*;
3. uwzględnienia w ww. Studium aktualnych danych o lokalnych formach ochrony przyrody;
4. zapewnienia właściwej ochrony stanowiska dokumentacyjnego „Skałka z rybami” oraz użytku ekologicznego;
5. wystąpienia do Rady Gminy z inicjatywą uregulowania stanu prawnego wszystkich lokalnych form ochrony przyrody, znajdujących się w ewidencji Urzędu;
6. zapewnienia wykazywania w sprawozdaniach SG 01 rzeczywistych danych w zakresie lokalnych form ochrony przyrody.

²⁰ Dz. U. z 2017 r., poz. 524

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów , dnia października 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

Kontrolerzy
Marek Wójtowicz
Główny specjalista k.p.

.....
Podpis

.....
podpis

Kazimierz Stodolak
Doradca ekonomiczny

.....
Podpis